

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 13. marts 2010
Kontor: Dyrevelfærdskontoret
Sagsnr.: 2009-5400-0016
Dok.: MJO41683

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

OVER

udkast til forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven samt Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde

1. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Den 11. september 2009 sendte Justitsministeriet et udkast til forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven (Nedsættelse af mærknings- og registreringsalderen, båndpligt, aflivning af hunde, der skambider, og midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre m.v.) i høring.

Den 20. januar 2010 sendte Justitsministeriet endvidere Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde i høring. Delbetænkningen indeholder udkast til ændring af lov om hunde, herunder et udkast til indførelse af et forbud mod besiddelse mv. af visse hunderacer.

Udkastet og delbetænkningen blev sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Advokatrådet, Aktive Dyrevenner, Alle Dyrs Ret, Daniche, Danmarks civile Hundeførerforening, Danmarks Jægerforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Breton Klub, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Danske Hundeejeres Landsforening, Dansk Hunderegister, Dansk Industri, Dansk Jagthunde Udvalg, Dansk Kennel Klub, Dansk Racehunde Union, Dansk Ruhår Klub, Dansk Vizsla Klub, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyr lægeforening, Den Danske Hundeforening, Det Biovidenskabelige Fakultet v/ Københavns Universitet, Det Dyreetiske Råd, Det Jordbrugsvidenskabe-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

lige Fakultet v/ Aarhus Universitet (DJF), Det Veterinære Sundhedsråd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsforeningen Freja, Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO), Dyreværnsrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring & Pension, Fællesrepræsentationen for Specialklubber for stående Jagthunde i Danmark, Klubben for Field Trial Spaniels, Kommunernes Landsforening, Korthaarklubben, Miljøministeriet, OASA (Organisation Against the Suffering of Animals), Politiforbundet i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet vedrørende hold af særlige dyr, Servicehunde til handicappede, samtlige byretter, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Endvidere har Hundens Tarv afgivet høringssvar til lovforslaget, mens Dansk Molosser Klub, Dansk Terrier Klub, racerepræsentanter for henholdsvis racerne boerboel og staffordshire bull terrier samt opdrættere af hunde af racerne dogo argentino, centralasiatisk ovtcharka og tornjak har afgivet høringssvar til Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med *kursiv*.

Det fremsatte forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven svarer indholdsmæssigt i vidt omfang til forslaget, der blev sendt i høring den 11. september 2009, og lovudkastene indeholdt i kapitel 8 og bilag 1 i delbetænkningen om farlige hunde. Der er dog foretaget visse ændringer, herunder i lyset af de indkomne høringssvar. De væsentligste ændringer er omtalt ved nedenstående gennemgang af høringssvarene.

2. Høringssvarene

Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Advokater, Domstolsstyrelsen, Fødevarestyrelsen, Københavns Byret, Rigspolitiet, Vestre Landsret, Østre Landsret og byretterne har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Advokatrådet, Det Veterinære Sundhedsråd, Domstolsstyrelsen, Dyrenes Beskyttelse, Forbrugerrådet, Politiforbundet, Rigsadvokaten, Vestre Landsret, Østre Landsret og byretterne har ingen bemærkninger til Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde.

2.1. Generelle bemærkninger

2.1.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Det Veterinære Sundhedsråd støtter overvejende det udkast til lovforslag, som blev sendt i høring den 11. september 2009, da lovforslaget efter rådets opfattelse er udtryk for gode intentioner.

Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) finder, at der er mange gode initiativer i lovforslaget. DOSO hilser det således velkomment, at det fremover vil være muligt at frakende en person retten til at eje eller have med dyr at gøre, mens en sag om vanrøgt eller mishandling behandles. Endvidere finder organisationen det prisværdigt, at alderen for registrering af hunde nedsættes væsentligt.

Dyrenes Beskyttelse og Forsikring & Pension støtter udkastet til lovforslag.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet v/ Aarhus Universitet (DJF) finder det hensigtsmæssigt at forbedre forebyggelse af angreb fra farlige hunde. Efter DJF's opfattelse kan de i lovforslaget foreslåede midler imidlertid ikke alle forventes at bidrage hertil. Udvidelsen af snorpligten kan således ifølge DJF i nogle tilfælde kompromittere hundenes velfærd.

Alle Dyrs Ret, OASA og dyrlæge Lene Kattrup finder i et fælles høringssvar, at det alene er over for hunde af kamphundetypen, der skal gribes ind. Det er således ulogisk at gribe ind over for de helt almindelige familiehunde, hvor der ikke er en særlig ugunstig udvikling med flere skader eller en stigning i aggressivitet.

Hundens Tarv finder, at udkastet til lovforslag blot er et kortsigtet forsøg på symptombehandling, der efter foreningens opfattelse næppe vil løse problemet.

2.1.2. Generelle bemærkninger til delbetænkningen om farlige hunde

Dansk Kennel Klub finder, at det er vigtigt, at politiet i tilknytning til vedtagelsen af de foreslåede lovændringer tildeles de nødvendige øremærkede ressourcer til at håndtere hundeområdet. Politiet bør endvidere pålægges at udarbejde en implementeringsplan.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) bifalder inddragelsen af de relevante interesseorganisationer i den politiske og administrative beslutningsproces i forbindelse med nedsættelsen af Udvalget om hunde. DDD beklager imidlertid, at justitsministeren i august 2009 pålagde udvalgets formand en bunden opgave i form af udarbejdelse af modeller for et forbud mod visse hunderacer. DDD finder, at denne fremgangsmåde risikerer at indebære, at inddragelsen af interesseorganisationer i forberedelsen af lovforslag fremstår som rent ceremoniel.

Det Dyreetiske Råd finder, at der bør fokuseres på de hunde og ejere, hvor der konkret er problemer, og kan derfor støtte de forslag til generelle skærper af hundeloven, som der lægges op til i hundevalgets delbetænkning.

2.2. Forbud mod hold af særligt farlige hunde

Danmarks Jægerforbund tager kraftig afstand fra et forbud mod visse hunderacer. Jægerforbundet bemærker, at forkert avl og opdræt samt manglende færdigheder hos ejeren kan udvikle farlig aggressivitet hos alle hunderacer. Et raceforbud kan medføre, at personer med behov for at eje farlige hunde retter fokus mod andre racer, der kan avles og opdrættes i en aggressiv retning. Dette kan medføre et skred, hvor loven løbende udvides til at omfatte flere og flere hunderacer, herunder også racer af mere fredelig karakter, hvilket kan skabe utryghed hos hundeejere og kenneler, der udfører et seriøst og ansvarligt arbejde.

Dansk Kennel Klub (DKK) mener ikke, at et forbud mod bestemte racer kan løse problemerne med farlige hunde. DKK peger i den forbindelse på, at de personer, der ønsker at have en hund, der virker truende, vil anskaffe andre racer, som minder om de forbudte racer. Dette problem vil efter DKK's opfattelse særligt opstå, hvis der ikke stilles krav om FCI-ankendte stambøger som dokumentation for hundens race. DKK peger endvidere på risikoen for, at ejerne af de forbudte hunde vil forsøge at omgå reglerne og derved gøre det så vanskeligt at føre sagerne, at politiet opgiver på forhånd. DKK anbefaler, at der i stedet indføres særregler for bestemte hunderacer. For så vidt angår hvilke racer der bør omfattes af et forbud eller af særregler, bemærker DKK, at de vogtende hyrdehunde næppe vil få samme udbredelse i gadebilledet som kamp- og muskelhunde, idet deres udseende ikke i sig selv er egnet til at virke truende.

Dansk Molosser Klub tager skarpt afstand fra et forbud mod visse racer og bemærker, at forbuddet vil være vanskeligt at håndhæve og særligt vil ramme seriøse opdrættere. Foreningen anfører endvidere, at antallet af hunde, der tilhører racer af molosser-typen i Danmark er meget begrænset, og bemærker i den forbindelse, at der eksempelvis kun er fire hunde af racen fila brasileiro, der er godkendt til avl. Heller ikke racen dogo argentino er udbredt i Danmark. Dansk Molosser Klub finder, at der i stedet for et raceforbud bør indføres regler om, at alle hunde skal holdes i snor og holdes i en forsvarlig indhegning. Endvidere skal bødestrafen for overtrædelse af hundeloven hæves markant.

Dansk Terrier Klub er modstander af race-, gruppe- og typespecifikke forbud eller restriktioner, idet der efter foreningens opfattelse ikke er statistisk, videnskabeligt eller erfaringsmæssigt grundlag, som berettiger en sådan lovgivning. Erfaringer med racespecifik lovgivning viser, at det ikke nedbringer antallet af hundebid, idet det ikke rammer de uansvarlige hundeejere med dårligt fungerende hunde. Dansk Terrier Klub finder desuden, at forslaget om omvendt bevisbyrde retssikkerhedsmæssigt er stærkt betænkeligt. I den forbindelse påpeges det, at dna ikke kan anvendes til at fastlægge en hunds race.

Dansk Terrier Klubs Amerikansk Staffordshire Terrier gruppe bemærker, at der ikke findes en entydig officiel dansk definition af kamphund eller muskelhund. Foreningen anfører videre, at den amerikanske staffordshire terrier og staffordshire bull terrieren har samme oprindelse, idet den amerikanske staffordshire terrier dog er større end staffordshire bull terrieren. Den amerikanske staffordshire terrier blev i sin tid avlet som gårdhund, hyrdehund, trækhund og vagthund – ikke til brug i hundekampe – og racen anvendes i flere lande som service- og arbejdshund. Gruppen bemærker endvidere, at danske opdrættere af amerikanske staffordshire terriere frivilligt har underlagt sig en række regler, som skal være opfyldt for at opnå avlsgodkendelse i Danmark. Endelig bemærker gruppen, at en meget stor andel af de hunde, der i dag er registreret som amerikanske staffordshire terriere i Dansk Hunderegister, er blandingshunde.

Dansk Terrier Klubs racerepræsentanter for staffordshire bull terrierer frygter, at et bredt raceforbud vil indebære, at uansvarlige hundeejere, der ønsker en farlig hund, blot vil anskaffe sig andre tvivlsomme racer. Racerepræsentanterne bemærker endvidere, at et flertal i hundeudvalget har peget på, at staffordshire bull terrier ikke bør forbydes, da hunde af

denne race er avlet som familiehunde og ikke bliver ret store. Racerepræsentanterne henleder desuden opmærksomheden på, at forbuddet mod racerne pittbull og tosa førte til, at personer fik registreret deres hunde af tvivlsom oprindelse som en tilladt race i Dansk Hunderegister. Racerepræsentanterne støtter derfor en model som den norske med dna-test i kombination med omvendt bevisbyrde, da dette vil hindre, at racer af tvivlsom herkomst vil kunne registreres som staffordshire bull terrier. Ansvar for den korrekte registrering af visse hunderacer bør placeres hos Dansk Kennel Klub, som råder over den nødvendige sagkundskab, og ikke hos Dansk Hunderegister.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) finder ikke, at et forbud mod bestemte hunderacer vil nytte, og bemærker, at et sådant forbud vil have massive negative konsekvenser. DDD anfører endvidere, at det er i strid med menneskerettighederne at anvende omvendt bevisbyrde, idet det bør være op til anklagemyndigheden at bevise, at den anklagede er skyldig. DDD bemærker herudover, at udvælgelsen af de 14 hunderacer, som kunne tænkes omfattet af et forbud, ikke bygger på faglighed, statistik eller erfaringer, men alene på udvalgets antagelser og forventninger om mulige kommende generationer af farlige hunde.

Det Dyreetiske Råd kan ikke anbefale et forbud mod bestemte racer. Ifølge Rådet skyldes en øget risiko for hundebid en kombination af arv og miljø, hvilket betyder, at alle hunde som udgangspunkt kan være farlige. Et raceforbud vil efter Rådets opfattelse højst have en tidsbegrænset effekt, fordi det genetiske bidrag til problemernes opståen vil blive flyttet til andre racer eller til hunde af blandet race. Rådet finder endvidere, at et forbud er forbundet med alvorlige vanskeligheder i relation til at fastslå den enkelte hunds racemæssige tilhørsforhold. En model med omvendt bevisbyrde pålægger således ejere af f.eks. velfungerende blandingshunde urimelige krav, som – når de ikke kan honoreres – kan medføre tilsvarende urimelige konsekvenser. Rådet finder desuden, at udvalgets delbetænkning er mangelfuld for så vidt angår afdækning af racemæssige forskelle og af omstændighederne ved bidsituationer.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, (DJF) finder, at delbetænkningen indeholder en saglig og relevant gennemgang af de arvelige og miljømæssige faktorer, der kan øge risikoen for, at hunde bider. DJF anfører endvidere, at der er grund til at formode, at racer, hvor man har selekteret efter nedsat tærskelværdi for aggression eller efter andre egenskaber, der fremmer tilbøjeligheden til angreb eller bytteaf-

livning, lettere kan bringes i en tilstand, hvor de angriber. Variationen inden for hunderacer er imidlertid lige så stor som mellem hunderacer, og de miljømæssige forhold kan have lige så stor betydning som de arvelige faktorer. Det er derfor tvivlsomt, om et forbud reelt vil nedbringe antallet af angreb fra hunde. Desuden er vanskeligheden ved at identificere de racer, der bør forbydes, problematisk set i forhold til effekten af et forbud. DJF finder endvidere, at særregler for bestemte hunderacer kan være uhensigtsmæssige, da de indebærer en betydelig risiko for manglende socialisering, hvilket vil forstærke risikoen for unormal adfærd.

Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) kan ikke støtte et forbud mod bestemte hunderacer og bemærker i den forbindelse, at tidligere raceforbud i Danmark og andre lande ikke har virket efter hensigten. Et forbud vil således ikke løse problemet, men blot skabe en falsk tryghed, idet det ikke kan dokumenteres, at hunde af bestemte racer står bag overfaldene. DOSO anfører endvidere, at den omvendte bevisbyrde i yderste konsekvens kan betyde, at alle hunde uden stamtavle er i fare for at blive anset for at være en af de forbudte hunde, således at blandingshunde ikke vil kunne videreformidles. Desuden vil den omvendte bevisbyrde kunne bruges til at chikanere hundeejere. Herudover anfører DOSO, at hvis bestemte racer forbydes, vil de hundeejere, der ønsker at have en truende hund, med stor sandsynlighed anskaffe sig en hund af en anden race, som vil kunne gøres aggressiv i samme grad. DOSO finder, at et krav om mundkurv vil være et voldsomt indgreb i hundens velfærd, som må forventes at øge hundens frustration og aggressivitet. DOSO støtter et krav om båndpligt og indhegning af ejerens ejendom, men finder, at sådanne regler bør gælde for alle hunde.

Dyreværnsrådet finder, at et forbud vil ramme alt for mange hunde, der hverken er farlige eller krævende. Endvidere finder Rådet ikke, at et forbud mod bestemte hunderacer vil virke efter hensigten, hvilket vanskelighederne med at håndhæve det gældende forbud mod hunderacerne pitbull terrier og tosa viser. Dyreværnsrådet kan heller ikke støtte et forslag om særregler for bestemte hunderacer. Rådet henviser i den forbindelse til den dyreværnsråds negative virkning af, at de omfattede hunde aldrig vil kunne løbe frit uden for ejerens indhegnede have, men altid vil skulle være iført snor og mundkurv og være uden artsfællekontakt, når de bevæger sig uden for haven. Dette vil være en meget betydelig indskrænkning af disse hundes naturlige fysiologiske og adfærdsmæssige behov og vil i øvrigt risikere at gøre hundene mere aggressive og uhåndterlige.

Forsikring & Pension finder, at udfordringen med farlige hunde ikke udelukkende skyldes hundens race, men også ejerens adfærd.

Birgitte Nielsen og **Peter Van Gils**, der ifølge deres egne oplysninger er de eneste opdrættere i Danmark af racen dogo argentino, anfører, at der ikke er eksempler på skader forvoldt af hunde af denne race i Danmark. Dogo argentino er tværtimod kendt for sit elskelige temperament og er baseret på racer som pointer, boxer, engelsk bulldog og pyrenæerhund, der ikke anses for farlige. De pågældende opdrættere bemærker endvidere, at såvel opdræt som videresalg af hundene sker under overholdelse af strenge krav.

OASA og **dyrlæge Lene Kattrup**, der har afgivet et fælles høringssvar, kan støtte, at der indføres restriktioner for de hunderacer eller -typer, der skaber problemer. I den forbindelse kan det overvejes enten at gøre det dyrt og besværligt at holde disse hunde eller at indføre et egentligt forbud kombineret med en overgangsordning. Med hensyn til, hvilke hunde der bør omfattes af forbuddet, foreslås det, at der indføres et forbud mod kamphunde som type, dvs. ikke kun et forbud mod bestemte racer. Samtidig bør der nedsættes et hurtigarbejdende udvalg, der i konkrete sager ud fra et foto af den pågældende hund og en beskrivelse af hundens adfærd skal tage stilling til, om der er tale om en kamphund. Udvalget skal dels bistå politiet, dels – mod betaling – afgive udtalelse til private forud for anskaffelsen af en hund.

Dan Mansing, der opdrætter hunde af racen centralasiatisk ovtcharka, har oplyst, at denne race er udbredt i hele Centralasien. Dan Mansing bemærker, at hundens meget varierende udseende gør det vanskeligt at skelne en centralasiatisk ovtcharka fra andre hunde, medmindre der er tale om en hund, der er registreret med stamtavle hos RKF (Russian Kynological Federation). Dan Mansing anfører herudover, at han har haft hunde af racen centralasiatisk ovtcharka siden 2004, og at hundene bl.a. fungerer som familiehunde.

Flemming Olsson, der er ejer af en hund af racen tornjak, anfører, at tornjak har høj tolerance over for andre dyr og mennesker. Tornjakken er oprindeligt opdrættet til at holde vilde rovdyr væk fra den flok dyr, som den vogter, men ikke til at angribe eller dræbe. Som eksempel nævnes, at Kroatien som led i et EU-støttet projekt til bevarelse af ulvebestanden har givet bønderne i området tornjakker til at passe på deres får og kvæg, da

disse hunde ikke angriber ulvene, men blot skræmmer dem med deres gøen. Tornjakken er gennem generationer opdrættet som familiehund og er hverken aggressiv eller angrebslysten. Racen er med hensyn til såvel temperament som udseende langt fra kamphundetypen og ligner ofte en krydsning mellem en collie og en berner sennen.

Racerepræsentanten for boerboel i Danmark og Sverige for avlsforeningen SABB (South African Boerboel Association) anfører, at boerboel er en gårdhund, der er avlet til at beskytte og bevogte gårdens mennesker og dyr. Man har gennem generationer avlet jagtinstinkt og byttdrift ud af hunden. Hunden vil gerne behage. Den er rolig og adlyder alle i familien. Racestandarden er en definition af, hvordan det ideelle dyr indenfor en given hunderace ser ud. Racestandarden udtaler sig bl.a. om, hvilket helhedsindtryk og temperament man ønsker af dyret. Ifølge racestandarden for boerboelen er den pålidelig, lydige og intelligent samt har gode vagthundeegenskaber. Hvis en boerboel udviser aggressivitet overfor en dommer under en bedømmelse, bliver den diskvalificeret. Det anføres endvidere, at boerboelracen ikke er særlig udbredt i Danmark, og at de fleste ejere er familier, der ønsker en vagt- og familiehund. Endelig anføres det, at der ikke ses at være nogen sammenhæng mellem hundevalgets liste over hunderacer, der vil kunne omfattes af et forbud, og oversigten over hundebid og alvorlige personskader som følge heraf.

For så vidt angår udformningen af den foreslåede forbudsordning, herunder spørgsmålet om indførelse af omvendt bevisbyrde, skal Justitsministeriet henvise til, at der i hundevalget var enighed om, at en eventuel forbudsordning må bygge på den såkaldte norske model, hvor det er besidderen, der i tilfælde af tvivl skal dokumentere, at vedkommendes hund ikke tilhører en af de forbudte racer eller krydsninger heraf. Der henvises til Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde, s. 109.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at da modellen bygger på et princip om omvendt bevisbyrde, vil en overtrædelse af forbuddet mod besiddelse, avl mv. ikke kunne strafsanktioneres, men alene føre til aflivning af hunden, jf. uskyldsformodningsreglen i artikel 6, stk. 2, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Selv om en række forhold – isoleret set – kan anføres imod at indføre en sådan forbudsordning, kan der efter Justitsministeriets opfattelse også anføres stærke grunde til at foreslå en forbudsordning. Som anført af mindretallet i udvalgets delbetænkning er det således et væsentligt pro-

blem, når der i den brede befolkning er frygt for at blive angrebet af hunde, som man møder på offentlige gader og veje, uanset om denne frygt statistisk set er velbegrunder, jf. delbetænkningen s. 111. Det må i den forbindelse efter Justitsministeriets opfattelse fremhæves, at der – både tidligere, men i høj grad i de allerseneste år – har været fokus på, at nogle hundeejere ligefrem tilstræber at have en hund, der af omgivelserne bliver opfattet som ”farlig” og dermed efter omstændighederne er egnet til at skabe frygt hos omgivelserne.

Hertil kommer, at der er almindelig enighed om, at der findes visse racer eller typer af hunde, som stiller særlige krav til ejerens håndtering og opdragelse, og det gælder, hvad enten man vælger at betegne disse hunde som ”farlige” eller ”krævende” hunde.

I lyset af det anførte – og de seneste års offentlige debat på området – er det Justitsministeriets opfattelse, at udbredelsen af forskellige racer og typer af hunde har udviklet sig på en sådan måde, at der bør indføres yderligere grænser for, hvilke hunde der lovligt kan besiddes.

Det bemærkes i den forbindelse, at selv om den omtalte model for en forbudsordning næppe vil kunne håndhæves fuldt ud effektivt i praksis, vil en sådan ordning under alle omstændigheder kunne have den effekt, at antallet af farlige hunde gradvist vil kunne blive reduceret i de kommende år.

Formålet med en forbudsordning skal således være at varetage hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed. Samtidig er det vigtigt at understrege, at politiet bør håndhæve en forbudsordning på en smidig måde, således at der ikke bliver tale om en form for forfølgelse af hundeejere.

Det forudsættes i den forbindelse, at besidderens forpligtelse til at dokumentere, at hunden ikke tilhører en af de forbudte racer, først vil blive aktualiseret, hvis politiet f.eks. på baggrund af hundens udseende eller oplysninger fra besidderen eller andre har rimelig grund til at formode, at der kan være tale om en hund, der er omfattet af forbuddet. I praksis vil bestemmelsen i sådanne tilfælde indebære, at besiddere af de pågældende hunde skal kunne skaffe den nødvendige dokumentation for, at deres hund ikke er omfattet af forbuddet. Forbudsordningen forudsættes derimod ikke at indebære, at politiet kan forlange en sådan dokumentation fra en besidder af en hund i tilfælde, hvor der ikke er nogen nærmere anledning til det.

Justitsministeriet finder ikke, at der i lovtæksten bør stilles nærmere krav til, hvordan besidderen dokumenterer, at der ikke er tale om en forbudt hund. Besidderen kan f.eks. fremlægge en stambog eller dna-attest vedrørende hunden og dens forældre, eller besidderen kan fremlægge erklæringer fra personer, der kan redegøre for hundens afstamning.

Kravet om dokumentation indebærer, at der stilles højere krav til agtpågivenheden hos personer, der fremover køber en hund, idet de må sikre sig, at der ikke er tale om en hund omfattet af forbudsordningen, og at de kan dokumentere dette, hvis der opstår tvivl om, hvorvidt hunden er omfattet af forbuddet.

Det bemærkes, at der i forbindelse med forbuddets ikrafttræden vil blive udarbejdet en vejledning til hundeloven. Vejledningen vil bl.a. indeholde en positivliste over hunderacer, der lovligt kan holdes, men hvor der er risiko for forveksling med hunderacer, der er omfattet af forbuddet. Positivlisten kan således tjene som en vejledning til personer, der vil være sikre på, at den hund, som de køber, ikke er omfattet af forbuddet. Vejledningens positivliste vil blive opdateret løbende, således at der bl.a. tages hensyn til eventuelle nye, lovlige hunderacer, der vil kunne forveksles med racer, der er omfattet af forbuddet.

Justitsministeriet foreslår, at forbuddet mod besiddelse mv. af visse hunderacer skal omfatte følgende hunde samt krydsninger, hvori de pågældende hunde indgår:

- *Pitbull terrier*
- *Tosa inu*
- *Amerikansk staffordshire terrier*
- *Fila brasileiro*
- *Dogo argentino*
- *Amerikansk bulldog*
- *Boerboel*
- *Kangal*
- *Centralasiatisk ovtcharka*
- *Kaukasisk ovtcharka*
- *Sydrussisk ovtcharka*
- *Tornjak*
- *Sarplaninac*

Justitsministeriet kan oplyse, at denne liste svarer til den liste, som er opstillet af et flertal i Udvalget om Hunde. Listen omfatter ikke staffordshire bull terrier, som seks af udvalgets medlemmer ikke finder, at det er nødvendigt at medtage på listen over hunde, der omfattes af et forbud. Disse medlemmer har peget på, at racen i mange år er blevet avlet til familiehund, således at dens egenskaber i dag ikke er meget anderledes end andre terrieres, og at den ikke bliver ret stor. På den baggrund finder Justitsministeriet det rigtigst ikke på nuværende tidspunkt at indføre et forbud mod denne hunderace. Der henvises til pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at ministeriet, når forbuddet mod visse hunderacer har været i kraft i 3 år, vil foretage en evaluering af ordningen, herunder af om der er behov for justeringer af denne på baggrund af de praktiske erfaringer. Evalueringen skal bl.a. omfatte afgrænsningen af hvilke hunderacer, der omfattes af forbuddet. Der henvises til pkt. 2.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.3. Aflivning ved skambidning

Advokatrådet bemærker, at den foreslåede bestemmelse om aflivning i tilfælde af skambidning lovteknisk er udformet således, at politiet uden nærmere vurdering af den konkrete situation skal lade en hund, der skambider et andet dyr, aflive. Efter Advokatrådets opfattelse kan der imidlertid være behov for at se på de konkrete omstændigheder i en sag, hvor en hund har skambidt et andet dyr. Skambidningen kan således være udtryk for hundens almindelige natur, hvorfor det ikke forekommer rimeligt at kræve aflivning af hunden. Sådanne situationer vil f.eks. kunne opstå i situationer, hvor en hund angriber dyr, der normalt betragtes som skadedyr (f.eks. rotter og mus) samt i forbindelse med jagthunde.

Alle Dyrs Ret, OASA og dyrlæge Lene Kattrup anfører i et fælles høringsvar, at der i den foreslåede bestemmelse om aflivning i tilfælde af skambidning bør tages højde for den situation, hvor en hund angriber og skambider f.eks. en rotte eller mink, og at begrebet skambidning bør defineres nærmere i selve lovteksten. Alle Dyrs Ret, OASA og dyrlæge Lene Kattrup kan dog støtte, at politiet i de mest alvorlige tilfælde skal kunne træffe afgørelse om aflivning, uden at der foreligger en hundesagkyndig vurdering.

Danmarks civile Hundeførerforening (DcH) foreslår, at den nuværende ordning bibeholdes, men at hundesagkyndige dog kun bør anvendes, når der er mistanke om, at et angreb var fremprovokeret af den angrebne hund mv..

Danmarks Jægerforbund kan ikke støtte den foreslåede bestemmelse om aflivning i tilfælde af skambidning, idet forbundet finder, at der er en række situationer, hvor det er naturligt, at en hund skambider andre dyr. Danmarks Jægerforbund nævner i den forbindelse bl.a. hundeslagsmål og de tilfælde, hvor et fremmed dyr bevæger sig ind på hundens territorium (f.eks. katte eller høns). Forbundet anfører endvidere, at der altid bør foreligge en sagkyndig vurdering, før politiet eventuelt træffer afgørelse om aflivning. Jagthunde, der netop er avlet med henblik på at bevare jagtinstinktet, bør derfor efter Danmarks Jægerforbunds opfattelse undtages fra bestemmelsen.

Dansk Kennel Klub (DKK) finder, at den foreslåede bestemmelse om aflivning i tilfælde af skambidning bør ændres til kun at omfatte skambidning af mennesker og hunde. Ifølge DKK må man skelne mellem de situationer, hvor en hund udviser aggression og bider et menneske eller en anden hund, og de situationer, hvor en hund jager og bider et andet dyr f.eks. mosegrise, egerm, katte, råvildt og lam. Alle hunde indeholder således en iboende jagt-/byttedrift, og det vil skabe fuldstændig urimelig utryghed hos alle danske hundeejere, hvis de i en sådan situation risikerede at få deres hund aflivet per automatik. Der skal efter DKK's opfattelse stadigvæk være mulighed for at kræve aflivning af hunde i sådanne situationer, men det bør ikke ske per automatik. Endvidere finder organisationen, at der bør foretages en nærmere vurdering i tilfælde af hundeslagsmål.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) støtter forslaget om, at hunde, der uprovokeret har skambidt mennesker eller dyr, skal kunne aflives uden forudgående hundesagkyndig vurdering. Efter DDD's opfattelse kan det imidlertid være yderst vanskeligt efterfølgende at fastlægge, om angrebet var uprovokeret, eller om der er tale om et naturligt forsvar af besidderen eller hunden selv. Foreningen foreslår på den baggrund, at den gældende hundelov udbygges med, at den hundesagkyndige ved telefonkonsultation skal kunne afgøre, om der skal foretages yderligere undersøgelse af hunden.

Det Dyreetiske Råd støtter, at der i bemærkningerne til bestemmelsen skelnes mellem bid og skambidning, og at der lægges vægt på, om hundens adfærd, som følge af den konkrete situation, kan karakteriseres som normal forsvarsadfærd. Så vidt rådet er orienteret, er langt de fleste hundebid af mindre alvorlig karakter og opstår i situationer, hvor hunden forsvarer sig selv, sine nærmeste eller sit territorium. Rådet er dog bekymret for, om forvaltningen i praksis – uden konsultation af en hundesagkyndig – vil give anledning til problemer. Endvidere finder rådet det usikkert, hvordan formuleringen ”skambidt...et dyr” skal fortolkes. Rådet kan tilslutte sig, at skambidning af både hunde og andre husdyr skal have konsekvenser, medmindre hunden har reageret med normal forsvarsadfærd, herunder f.eks. ved at bide en kat, der bevæger sig ind i ”hundens” have. Samtidig påpeger rådet, at hunde naturligt kan jage også udenfor egen grund og eventuelt i den forbindelse skambide og dræbe et vildt dyr, f.eks. en mus, rotte eller fugl. Selv om rådet kan forestille sig situationer, hvor også hundens naturlige jagtinstinkt eller skader på vilde dyr kan give anledning til overvejelser om konsekvenser, finder rådet, at der her bør være mulighed for at undgå aflivning.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, (DJF) anfører, at jagtinstinktet hos hunde varierer mellem forskellige racer, men hos de fleste hunderacer vil rotter og mus kunne udløse jagtinstinktet og dermed skambidning eller drab af rotter og mus. Dette er ifølge DJF ikke et tegn på aggressivitet. DJF er endvidere af den opfattelse, at en hundesagkyndig undersøgelse kan være et tvivlsomt grundlag for at afdække, om en hund er potentielt farlig.

Det Veterinære Sundhedsråd finder det uheldigt, at politiet uden sagkyndig bistand skal vurdere, om der har fundet skambidning sted, og om hundens adfærd må betragtes som et naturligt selvforsvar eller forsvar af hundens besidder. Rådet lægger herved vægt på, at politiet efter den foreslåede bestemmelse i tilfælde af skambidning har pligt til at lade hunden aflive, og at klage over en sådan afgørelse som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Endvidere finder rådet, at det forhold, at afgørelsen om aflivning alene træffes af politiet uden sagkyndig vurdering, kan give anledning til forskelsbehandling i de forskellige politikredse. Efter rådets opfattelse bør der desuden i forbindelse med beskrivelsen af et uretmæssigt angreb i lovforslagets bemærkninger mere specifikt tages stilling til, hvad der skal gælde i forhold til angreb i forbindelse med professionel håndtering af hunden, f.eks. håndtering hos dyrlæge, hundeklippere, hundetrænere. Endvidere finder rådet, at det bør fremgå nærmere af be-

mærkningerne, på hvilket tidspunkt efter udløbet af klagefristen, det er hensigten at træffe afgørelse. Hvis bestemmelsen skal fungere efter sin hensigt, bør en aflivning af hunden ske hurtigst muligt efter skambidningen, hvilket vil sige umiddelbart efter udløbet af klagefristen.

Dyrenes Beskyttelse finder, at det bør fremgå af den foreslåede bestemmelse, at politiet kun skal lade en hund aflive, når den *uprovokeret* har skambidt et menneske eller en hund eller kat. Foreningen anfører i den forbindelse, at f.eks. den skambidte hund i et hundeslagsmål selv kan have fremprovokeret slagsmålet.

Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) finder, at det fortsat bør være således, at aflivning af hunde kun bør ske efter anvisning af en hundesagkyndig. Aflivning bør kun finde sted efter nøje vurdering af den enkelte sag, og kun uddannede adfærdseksperter vil kunne vurdere hundens temperament og den givne situation, hvor hunden har udvist aggressiv adfærd. En hund i snor, der har skambidt en løs hund, bør således efter DOSO's opfattelse altid adfærdstestes, før der fældes dom over den. Endvidere har mange jagthunde som instinkt at dræbe smådyr, og her må det påhvile ejeren at sørge for, at hunden ikke får mulighed for dette. Der bør indføres højere bøder for angreb af denne type i stedet for at ændre hundeloven. DOSO finder det meget uansvarligt at overlade det til politiet at vurdere disse situationer.

Dyreværnsrådet finder, at det bør fremgå af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse om aflivning af hunde, der skambider, at der ikke er tale om skambidning i de tilfælde, hvor den hund, der har bidt et andet dyr, ganske vist ikke har forsvaret sig eller sin besidder mod et uretmæssigt angreb, men hvor hundens bid dog ikke kan tages som udtryk for, at hunden er farlig. Dyreværnsrådet nævner som eksempel på sådanne tilfælde en gårdhund, der slår rotter og mus ihjel. Endelig anfører rådet, at sagsbehandlingstiden i sager om bl.a. aflivning af hunde – af hensyn til den pågældende hund - bør være så kort som mulig, når hunden i medfør af den gældende lov er anbragt i pension under behandlingen af sagen.

Fællesrepræsentationen for Specialklubber for stående Jagthunde i Danmark (FJD) anfører, at især jagthunderacer har en høj naturlig jagtlyst, og at forslaget således efter foreningens opfattelse bør begrænses til at omfatte skambidning af mennesker eller andre hunde.

Bl.a. foranlediget af en række af høringssvarene har Justitsministeriet i lovforslaget ændret formuleringen "hvis en hund har skambidt et menneske eller et dyr" til "hvis et hund ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund", jf. det foreslåede § 6, stk. 5.

Bestemmelsen omfatter således ikke længere tilfælde, hvor hunde skambider andre dyr end hunde, f.eks. mus, rotter, fugle, katte, råvildt, får, heste eller køer. Det skyldes, at skambidning i sådanne tilfælde ofte vil kunne være uden sammenhæng med en særlig aggressiv adfærd hos hunden, men i stedet udtryk for naturlige instinkter. Eksempelvis vil det være tilfældet, hvis en kat bevæger sig ind på hundens territorium i form af besidderens have, ejendom eller lignende og derefter bliver skambidt af hunden.

Justitsministeriet har endvidere nu præciseret i bemærkningerne til bestemmelsen, at hvis f.eks. den skambidte hund er i snor, og den angribende hund er løs, må det som udgangspunkt antages, at der foreligger en situation, hvor den angribende hund skal aflives. Hvis den angribende hund derimod er i snor, mens den skambidte hund er løs, vil det bero på en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om der er tale om en situation, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, eller om den angribende hund alene har forsvaret sig. Det samme gør sig gældende i situationer, hvor begge hunde er løse.

Hvis en hund f.eks. bevæger sig ind på fremmed ejendom og skambider et andet dyr end en hund, vil der i overensstemmelse med, hvad der allerede gælder i dag, være mulighed for at anvende bestemmelsen i den gældende hundelovs § 6, stk. 2, nr. 1 og 2, herunder træffe afgørelse om aflivning, hvis det efter en konkret vurdering, der efter omstændighederne kan være baseret på en hundesagkyndig undersøgelse, må antages, at hunden er farlig for sine omgivelser.

Det forudsættes, at aflivning efter den foreslåede bestemmelse ikke kan ske, hvis overfaldet og skambidningen undtagelsesvis er fremkaldt ved et uretmæssigt og umiddelbart forudgående angreb mod den pågældende hund (eller dennes besidder), sådan at hundens adfærd må betragtes som et naturligt selvforsvar eller forsvar af hundens besidder. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en person begår vold mod hundens besidder, eller en person, herunder besidderen selv, slår og mishandler hunden.

Kan skaden ikke kategoriseres som skambidning af et menneske eller en anden hund, eller er der f.eks. tale om, at en skambidning sker i forbindelse med, at den pågældende hund selv (eller dens besidder) er blevet udsat for et uretmæssigt angreb, finder den gældende hundelovs § 6, stk. 2, nr. 1 og 2, ligeledes anvendelse.

Justitsministeriet har i øvrigt på baggrund af Det Veterinære Sundhedsråds hørings svar besluttet, at klager til Rigspolitichefen over politiets afgørelser om obligatorisk aflivning af en hund efter den foreslåede bestemmelse om aflivning skal have opsættende virkning, medmindre Rigspolitichefen bestemmer andet. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11 (hundelovens § 6 c, stk. 2).

2.4. Ændringer af reglerne om pålæg efter hundeloven

Dansk Hunderegister foreslår, at reglen om, at et pålæg skal følge hunden præciseres, således at pålægget skal gælde, når hunden ”overgår” til en ny besidder – og ikke som efter udkastet, der blev sendt i høring, når hunde overdrages til en ny besidder. Hermed omfattes også arv og kreditorforfølgelse. Dansk Hunderegister er enig i, at det vil være hensigtsmæssigt at etablere et register over pålæg, som alle politikredse har adgang til at opdatere og søge i. Dansk Hunderegister finder dog ikke, at enhver registrering i Dansk Hunderegister automatisk bør medføre en registrering hos politiet, hvis hunden eller besidderen ikke har handlet i strid med lovgivningen. Da politiet allerede har adgang til at søge i Dansk Hunderegisters database, forekommer det unødvendigt at politiet etablerer et ”spejl” af denne database. Hertil kommer, at andelen af hunde, der får et pålæg, er meget lav. I stedet kan politiet, efterhånden som sagerne opstår, etablere et pålægsregister baseret på registreringer hentet i Dansk Hunderegister.

Dansk Kennel Klub (DKK) støtter forslaget om, at et pålæg skal følge hunden og således gælde umiddelbart over for en ny besidder. DKK kan endvidere støtte, at det fremover skal være muligt for politiet at give pålæg om bl.a. indhegning af ejendommen, hvor hunden holdes. Desuden kan DKK støtte, at adgangen til at give pålæg udvides til situationer, hvor hundens eller besidderens adfærd er egnet til at skabe frygt.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, sætter spørgsmålstegn ved, om reglen om, at et pålæg skal følge hunden, er

hensigtsmæssig i tilfælde, hvor pålæg er begrundet i den oprindelige besidders adfærd, idet pålægget kan have en negativ virkning på hunden.

Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) finder, at det bør bero på den konkrete sag, om et pålæg skal følge hunden eller ejeren. DOSO bemærker i den forbindelse, at en hund, der trives dårligt hos én ejer og derfor viser tendens til aggressivitet, kan være en god familiehund hos en anden ejer.

Udvalget om hunde har anbefalet, at et pålæg efter hundeloven bør følge hunden ved overdragelse, således at pålægget gælder umiddelbart over for en ny besidder. En ny besidder, der vil sikre sig, at den hund, som vedkommende erhverver, er fri for pålæg, må således ved henvendelse til politiet sikre sig, at der ikke er registreret noget pålæg vedrørende hunden. Der henvises til Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde, s. 122.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets anbefaling og foreslår på den baggrund, at hundeloven ændres i overensstemmelse med udvalgets forslag, således at et pålæg om indhegning, luftning, bånd eller mundkurv eller en afgørelse om aflivning skal gælde over for en ny besidder, hvis hunden overdrages.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der ved overdragelse skal forstås den fysiske overdragelse af en hund ved salg, gave, bytte og lignende – herunder også overdragelse i forbindelse med arv eller som led i kreditorforfølgning.

For så vidt angår det anførte om, at det bør bero på en konkret vurdering, om et pålæg skal følge hunden ved overdragelse, skal Justitsministeriet bemærke, at et pålæg efter hundeloven har til formål at beskytte omgivelserne mod en hund, der må antages at være farlig. Det forhold, at en hund overgår til en ny besidder vil som udgangspunkt ikke ændre på den vurdering af hundens farlighed, som lå til grund for politiets meddelelse af et pålæg vedrørende den pågældende hund. Justitsministeriet fastholder på den baggrund, at et pålæg bør følge hunden, hvis den overgår til en ny besidder, selv om hundens farlighed kan tilskrives den tidligere besidders træning mv.

Justitsministeriet skal i øvrigt bemærke, at et pålæg efter hundeloven som udgangspunkt vil være meddelt for en tidsbegrænset periode. Pålægget

vil dog kunne ophæves, hvis det på et senere tidspunkt viser sig, at de omstændigheder, der lå til grund for pålægget, ikke længere er til stede.

2.5. Pligt til at føre hunde i bånd

Alle Dyrs Ret, OASA og dyrlæge Lene Katstrup udtrykker i et fælles høringssvar modstand mod en udvidelse af snorpligten og anfører, at hunde, der altid føres i snor, i højere grad har tendens til at udvikle en forkert og aggressiv adfærd, samt at det for mange hundeejere er uforholdsmæssigt besværligt f.eks. at komme til hundeskove.

Danmarks civile Hundeførerforening (DcH) støtter en udvidelse af snorpligten, men finder, at den skal gælde uanset indbyggerantal. Herudover skal kravet om snor ifølge foreningen ikke omfatte civile eftersøgningshunde, besøgshunde og lignende, når de er i arbejde, ligesom også hundetræning og konkurrencer på pladser, der er beregnet til og enten permanent eller midlertidigt er stillet til rådighed til dette formål inden for byskilte, skal være undtaget. Det gælder f.eks. på pladser, der tilhører foreninger under DcH.

Danmarks Jægerforbund anfører, at jagthunde bør undtages fra bestemmelsen i overensstemmelse med den gældende hundelovs § 3, stk. 3, således at der stadig kan anvendes løse hunde til at eftersøge anskudt vildt eller vildt, der påkøres i trafikken. Endvidere foregår jagthundetræningen ofte på områder (gader, veje, stier eller pladser m.v.), der er åbne for almindelig færdsel. Ifølge Danmarks Jægerforbund foregår der således for eksempel træning af jagthunde på sportspladser.

Dansk Blindesamfund ønsker, at det kommer til at fremgå af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, at også førerhunde kan undtages fra kravet om, at hunde skal føres i snor.

Dansk Kennel Klub (DKK) støtter en udvidelse af snorpligten. Efter DKK's opfattelse er det i den forbindelse vigtigt, at bemærkningerne til bestemmelsen indeholder en simpel definition af begrebet byzone. DKK foreslår, at byzone defineres som områder, hvor man ved kørsel ind i området passerer et af de såkaldte "silhuet" byskilte. Kommunalbestyrelserne skal endvidere ifølge organisationen pålægges at indrette og udpege fritløbsområder. Endvidere finder Dansk Kennel Klub, at organiseret træning i klubber og jagtforeninger bør undtages fra udvidelsen af snorpligten. Herudover udtrykker foreningen betænkeligheder ved bru-

gen af flexi-liner, idet foreningen bl.a. anfører, at de ikke er sikre til at fastholde en hund på over 20-25 kg.

Dansk Terrier Klub finder, at hunde skal føres i snor i byzoner, med mindre det er specifikt angivet, at hunde må løbe frit.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) finder ikke, at et påbud om snor sikrer mennesker og dyr mod ubehagelige og farlige situationer. DDD henviser i den forbindelse til, at et flertal af de sager, som de hundesagkyndige dyrlæger har behandlet, vedrører hunde i snor eller hunde, der er brudt ud af haver. Herudover finder DDD, at det ikke vil være i overensstemmelse med hundens fysiologiske, adfærdsmæssige eller sundhedsmæssige behov, hvis den til stadighed skal føres i snor. DDD er endvidere af den opfattelse, at hvis der indføres en snorpligt, skal kommunalbestyrelsen samtidig pålægges en pligt til at udpege fritløbsområder, som skal være tilgængelige inden for rimelige afstande til fods for de enkelte hundeejere. Antallet af fritløbsområder i en kommune kan ifølge DDD fastlægges forholdsmæssigt efter antallet af hunde i kommunen.

Det Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, finder, at det bør overvejes at gøre det muligt for en besidder af en hund at opnå en dispensation fra snorpligten, hvis besidderen har bestået en prøve, der viser, at vedkommende til enhver tid har fuldt herredømme over hunden. Forslaget vil ellers ramme mange hunde unødigt og forhindre dem i at udøve deres naturlige adfærd.

Det Dyreetiske Råd gør opmærksom på, at det kan have nogle utilsigtede indirekte konsekvenser at stille krav om, at hunde altid føres i snor, da der er risiko for, at hunden ikke bliver tilstrækkeligt socialiseret i omgangen med andre hunde.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, anfører, at et krav om at føre hunde i kort snor vil kunne medføre en begrænsning i hundenes sanseoplevelser (duftstimulering) og dermed deres velfærd, afhængig af hvor opmærksom ejeren er på at tilfredsstille denne sansning, når hunden ”luftes”.

Dyrenes Beskyttelse finder, at grænsen for, hvornår snorpligten indtræder, bør nedsættes til 200 indbyggere. Endvidere finder foreningen, at det bør fremgå af bestemmelsen, at snorpligten også skal gælde på markeder, dyrskuer eller andre sammenlignelige arrangementer, hvor der er mere

end 50 personer forsamlede, forudsat at der er tale om steder, der er åbne for almindelig færdsel, eller hvor publikum har adgang til i kraft af en billet. Baggrunden er, at det er Dyrenes Beskyttelses erfaring, at det ikke mindst er i de små landsbyer, på markedspladser og ved koncerter og lignende, at der er problemer med løsgående hunde. Dyrenes Beskyttelse er endvidere betænkelig ved brugen af flexi-liner. Efter foreningens opfattelse har besidderen af en stor hund i en flexi-line således ikke nødvendigvis kontrol over hunden, ligesom en lille arrig hund for enden af en flexi-line sagtens kan provokere en anden hund til angreb. Herudover stiller Dyrenes Beskyttelse spørgsmålstejn ved, om låsen på en flexi-line er tilstrækkelig stærk til, at den kan holde, hvis en tung hund pludselig springer frem.

Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) finder, at kommunalbestyrelserne bør pålægges at udpege fritløbsområder, idet man ellers risikerer, at det i en del byområder ikke bliver muligt for hunde at færdes frit. Dette vil efter DOSO's opfattelse være en drastisk forringelse af hundenes mulighed for naturlig adfærd – specielt i forbindelse med social kontakt med andre hunde.

Fællesrepræsentationen for Specialklubber for stående Jagthunde i Danmark (FJD) anfører, at hundelovens § 3 bør bevares i sin nuværende form. Dette gælder navnlig ordene ”er ifølge med en person, som har fuldt herredømme over den”. Hvis der gennemføres et påbud om snor i byer, må dette ifølge FJD ikke påvirke organiseret træning og prøvevirksomhed afholdt af bl.a. klubber og foreninger. Det skal endvidere fortsat være muligt at træne sin egen hund under ”kontrollerede forhold” og under hensyntagen til hundens alder. Der må i den forbindelse stilles fritløbsområder til rådighed for hundeejerne. Snorpligten bør endvidere efter FJD's opfattelse ikke gælde på private markveje, selvom disse er åbne for offentlig færdsel.

Det følger af den gældende hundelovs § 3, stk. 1, 1-3. pkt., at hunde enten skal føres i snor eller være i følge med en person, som har fuldt herredømme over dem, når de færdes på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel, i byer og områder med bymæssig bebyggelse. Føres hunde i bånd, skal båndet være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.

I mange tilfælde færdes besiddere af hunde med deres hunde i byer og områder med bymæssig bebyggelse, uden at hunden er i snor, og det

gælder også i situationer, hvor man kan stille spørgsmålstejn ved, om besidderen har fuldt herredømme over hunden. Dette kan skabe utryghed hos andre borgere.

Det er imidlertid ikke nødvendigvis i alle landets kommuner, at dette er et problem. Herudover kan det være, at det kun er i bestemte områder af en kommune, at der er problemer af denne art. Det ville derfor efter Justitsministeriets opfattelse være uforholdsmæssigt at kræve, at alle besiddere af hunde i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid skal have hunden i snor, når de færdes på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel. Det beror således efter Justitsministeriets opfattelse på en vurdering af de lokale forhold, om der i en kommune bør indføres regler om båndpligt for alle hunde.

Justitsministeriet foreslår derfor, at der i hundelovens § 3 indsættes et nyt stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i kommunen eller nærmere opregnede områder af kommunen skal gælde en pligt til i byer og områder med bymæssig bebyggelse altid at føre en hund i bånd på gader, veje, stier eller pladser mv., der er åbne for almindelig færdsel.

Den enkelte kommunalbestyrelse får hermed adgang til på baggrund af en samlet vurdering af de lokale forhold at beslutte, om der i byer og områder med bymæssig bebyggelse skal gælde en båndpligt. Til brug for denne vurdering kan kommunalbestyrelsen, hvis den finder behov for det, indhente nærmere oplysninger fra den stedlige politidirektør om antallet af sager med hundeoverfald, løsgående hunde mv. Imidlertid er det som anført kommunalbestyrelsen – og ikke politiet – der på grundlag af bl.a. sådanne oplysninger skal vurdere, om der er behov for at indføre en båndpligt.

Den nævnte afgrænsning ("byer og områder med bymæssig bebyggelse") anvendes allerede i den gældende hundelovs § 3, og Justitsministeriet er ikke bekendt med, at denne afgrænsning tidligere har givet anledning til væsentlige afgrænsningsproblemer.

Hvis der imidlertid i en konkret sag undtagelsesvis måtte blive rejst spørgsmål om forståelsen af udtrykket "byer og områder med bymæssig bebyggelse", forudsættes det, at der tages udgangspunkt i færdselslovens begreb "tættere bebygget område" – det vil sige, at der tages udgangspunkt i den afmærkning, som findes i form af de såkaldte silhuet-tavler,

som inden for færdselslovens anvendelsesområde markerer grænsen mellem "tættere bebygget område" og andre områder. Måtte der være tilfælde, hvor der er tale om f.eks. en grusvej, sti eller lignende, og hvor der ikke er opstillet en silhuet-tavle for at markere bygrænsen, vil det afgørende være, om området naturligt må opfattes som en del af et byområde.

For så vidt angår det af Dyrenes Beskyttelse anførte om, at snorpligten også bør gælde i forhold til markeder, dyrskuer o.l., kan Justitsministeriet oplyse, at kommunalbestyrelsens adgang til at træffe beslutning om snorpligt i medfør af den foreslåede bestemmelse er begrænset til byer og områder med bymæssig bebyggelse. Hvis der afholdes markeder, dyrskuer og lignende arrangementer uden for sådanne områder, bør det efter Justitsministeriets opfattelse være arrangøren, der – inden for rammerne af den gældende lovgivning – fastsætter nærmere retningslinjer for adgangen til det pågældende arrangement.

Justitsministeriet foreslår endvidere, at der indsættes en bestemmelse, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om, at visse hunde ikke er omfattet af kommunale beslutninger om båndpligt.

Der vil således efter Justitsministeriets opfattelse være et behov for f.eks. at kunne undtage servicehunde, førerhunde og hunde, der benyttes af politiet, hæren, ansatte på Skov- og Naturstyrelsens arealer (f.eks. vildtkonsulenter, skovfogeder, skovriddere og skovløbere), vagtselskaber og lignende, samt jagthunde, der anvendes i forbindelse med regulering eller jagt i henhold til reglerne i lov om jagt og vildtforvaltning, fra kommunale beslutninger om båndpligt. Endvidere vil der efter Justitsministeriets opfattelse kunne være behov for at undtage hunde, der deltager i organiseret hundetræning på sportspladser eller lignende, fra kommunale beslutninger om båndpligt, når de færdes i byer og områder med bymæssig bebyggelse.

For så vidt angår det af Dansk Kennel Klub og Dyrenes Beskyttelse anførte om brugen af flexi-liner til tunge hunde skal Justitsministeriet bemærke, at det nu er præciseret i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, at flexi-liner findes til hunde i forskellige vægtklasser, og at det forudsættes, at den anvendte flexi-line er tilstrækkelig stærk til, at den kan holde, hvis hunden pludselig forsøger at springe frem.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og pkt. 5.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

2.6. Mærkning og registrering af hunde

Danmarks civile Hundeførerforening (DcH) og **Hundens Tarv** støtter en nedsættelse af mærknings- og registreringsalderen til 8 uger.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) finder det betænkeligt og administrativt tungt at nedsætte mærknings- og registreringsalderen til 8 uger, således at pligten til at lade hvalpen mærke og registrere overgår til sælgeren. DDD anfører i den forbindelse, at ændringen kan betyde, at hvalpene skal mærkes hos dyrlægen, før de har fået deres første vaccination, hvilket kan øge risikoen for infektionssygdomme. På den baggrund er det foreningens opfattelse, at mærknings- og registreringsalderen bør sættes til 10 uger, ligeledes henset til, at hvalpe under 8 uger ikke har tendens til at strejfe om eller skambide mennesker eller dyr.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, anfører, at hunde ikke viser aggressioner, når de er under 8 uger, hvorfor denne del af forslaget efter DJF's opfattelse ikke vil løse problemet med aggressive hunde.

Dansk Hunderegister, Dansk Kennel Klub, Det Biovidenskabelige Fakultet v/ Københavns Universitet, Det Veterinære Sundhedsråd Dyrenes Beskyttelse og Fællesrepræsentationen for Specialklubber for stående Jagthunde i Danmark (FJD) foreslår, at det præciseres, at besidderen af en hund skal sørge for, at hunden er mærket og registreret "før" eller "inden", at den er 8 uger gammel.

Dansk Hunderegister og **Dansk Kennel Klub** støtter, at politiet fremover skal have pligt til at lade en hund mærke og registrere for besidderens regning, hvis hunden ikke er mærket og registreret i forvejen.

Dansk Kennel Klub og **Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO)** finder, at det bør påhvile sælger af hunden at få den registreret og ikke som i dag køberen. Sælgeren skal herunder pålægges at omregistrere hunden ved ejerskifte.

Dyreværnsrådet finder nedsættelsen af mærknings- og registreringsalderen særdeles positiv, idet rådet forstår den foreslåede ændring således, at hunden skal være mærket og registreret, inden den er 8 uger og dermed kan overdrages. Endvidere foreslår rådet, at der indsættes en bestemmelse

se om, at indløsning af en hund, der ved politiets optagelse ikke er mærket og registreret, forudsætter, at hunden er blevet mærket og registreret, og at besidderen har betalt de dermed forbundne omkostninger.

Forsikring og Pension støtter en nedsættelse af mærknings- og registreringsalderen.

Formålet med mærknings- og registreringspligten i hundelovens § 1 er navnlig at sikre, at en bortløben hund hurtigt kan tilbagegives til besidderen. Herudover er formålet at sikre mere ordnede forhold med hensyn til hundeholdet her i landet. Reglerne bevirker således tillige, at man kan finde frem til den person, der er ansvarlig i tilfælde, hvor en hund har forvoldt skade på et menneske eller et dyr, jf. hundelovens §§ 6 og 8.

Ved brev af 27. februar 2008 rettede Dansk Hunderegister henvendelse til Justitsministeriet og oplyste bl.a., at foreningen finder, at mærknings- og registreringsalderen bør nedsættes fra 4 måneder til 8 uger. Det fremgår endvidere af brevet, at det er Dansk Hunderegisters vurdering, at en nedsættelse af mærknings- og registreringsalderen ikke vil give anledning til væsentligt forøget arbejde i forbindelse med registrering af ændringer i besiddelsesforholdet.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at det nu – bl.a. på baggrund af høringssvarene fra Dansk Hunderegister, Dansk Kennel Klub, Det Biomedicinske Fakultet v/ Københavns Universitet, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyrenes Beskyttelse og Fællesrepræsentationen for specialklubber for stående Jagthunde i Danmark (FJD) – er præciseret i bestemmelsen i § 1, stk. 1, 1. pkt., at besidderen af en hund skal sørge for, at hunden, inden den er 8 uger gammel, er mærket og registreret.

2.7. Midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre

Dansk Kennel Klub støtter forslaget om, at det skal være muligt midlertidigt at frakende en person retten til at have med dyr at gøre, indtil en sag omfattet af dyreværnslovens § 29 er endeligt afgjort.

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at der af bemærkningerne bør fremgå, hvem der – i forbindelse med en kendelse om midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre – skal tage sig af dyrene, hvordan det skal sker, og hvem der skal afholde udgifterne hertil.

Dyrenes Beskyttelse anfører i anledning af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, at midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre bør kunne ske allerede, når politiet skønner, at der er rimeligt begrundet mistanke om, at der foreligger et strafbart forhold som omhandlet i dyreværnslovens § 29, og ikke som foreslået først, når den politimæssige efterforskning er bragt så langt, at der foreligger en rimeligt begrundet mistanke. Foreningen anfører som begrundelse herfor, at den politimæssige efterforskning erfaringsmæssigt kan være langvarig og derfor kan medføre væsentlig ulempe for dyret.

Rigsadvokaten opfatter den foreslåede bestemmelse som et supplement til f.eks. dyreværnslovens § 21 vedrørende pålæg og er enig i, at bestemmelsen alene skal anvendes i de tilfælde, hvor den politimæssige efterforskning er så langt, at der er rimelig begrundet mistanke om, at der foreligger et strafbart forhold som omhandlet i dyreværnslovens § 29, stk. 1. Det kan i den forbindelse efter Rigsadvokatens opfattelse overvejes, om det i bemærkningerne tillige bør anføres, at der skal foreligge dokumentation i form af en dyrlægefaglig erklæring for, at den sigtede har behandlet sine dyr groft uforsvarligt eller mishandlet dem. Endvidere bør det efter Rigsadvokatens opfattelse overvejes i bemærkningerne at tage stilling til, om en midlertidig frakendelse kan danne grundlag for en tvangsmæssig reduktion i antallet af dyr, om den midlertidige frakendelse skal fradrages i frakendelsestiden, og om en kendelse om midlertidig frakendelse ligeledes bør vedrøre tiden under en eventuel anke.

For så vidt angår det af Rigsadvokaten anførte om indhentelse af en dyrlægefaglig erklæring, kan Justitsministeriet oplyse, at det forudsættes, at anklagemyndigheden til brug for vurderingen af, om et forhold vedrørende overtrædelse af dyreværnsloven er af en sådan karakter, at der er grundlag for at nedlægge påstand om midlertidig rettighedsfrakendelse, som udgangspunkt indhenter en udtalelse fra de veterinære myndigheder. Justitsministeriet har endvidere på baggrund af Rigsadvokatens høringsvar præciseret i lovforslaget, at forbuddet kan begrænses til ikke alene at angå bestemte dyrearter, men også antallet af dyr. Herudover fremgår det af bemærkningerne til bestemmelsen, at det midlertidige forbud bortfalder, hvis der afsiges frifindende dom med hensyn til rettighedsfrakendelsen, selv om denne dom ankes. For så vidt angår det af Rigsadvokaten anførte om, hvorvidt den midlertidige frakendelsestid skal fradrages i den endelige frakendelsestid, skal Justitsministeriet bemærke, at retten ved sin endelige stillingtagen til spørgsmålet om frakendelsestid vil have mulighed for at tage hensyn til, at den pågældende allerede under sagen

midlertidigt har været frataget retten til personligt af beskæftige sig med dyr.

2.8. Registrering af forsikringsoplysninger i Dansk Hunderegister

Dansk Hunderegister, Dansk Kennel Klub og Forsikring & Pension har fremsat en række bemærkninger til Udvalget om hundes forslag om, at Dansk Hunderegister skal indeholde opdaterede forsikringsoplysninger. Hundeudvalgets forslag vil kunne gennemføres administrativt ved ændringer af bekendtgørelsen om mærkning og registrering af hunde og bekendtgørelsen om ansvarsforsikring af hunde. De nævnte bemærkninger vil blive inddraget i Justitsministeriets overvejelser i den anledning.

3. Andre forslag

Alle Dyrs Ret, Dansk Hunderegister, Dansk Kennel Klub, Dansk Terrier Klub, Dyrenes Beskyttelse Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO), Hundens Tarv og OASA har fremsat en række bemærkninger vedrørende hundeloven og dyreværnsloven. Disse bemærkninger har ingen direkte forbindelse til de ændringer af hundeloven og dyreværnsloven, som fremgår af det udkast til lov, der har været sendt i høring, eller af det udkast til ændring af lov om hunde, som er indeholdt i Udvalget om hundes delbetænkning om farlige hunde. Justitsministeriet har imidlertid noteret sig de pågældende synspunkter, som vil indgå i ministeriets fremtidige overvejelser på området.